

امریکا به
طوری عمل
کرد که مردم
ودولتمردان
افغان درگیر
مسائلی شدند
که اولویت
نداشت. در
حالی که باید
اولویت احیا
کردن اقتصاد،
بازسازی و
نوسازی کشور
می بود اما هیچ
یک از اینها
صورت نگرفت
و افغانستان
کشوری ناامن،
مصرفی،
وابسته و در
واقع واردکننده
کالاهاى خارجی
باقى ماند

در سال ۲۰۰۱ آمریکا به افغانستان حمله می کند و به خاطر این، اقتصاد افغانستان تحت تأثیر قرار می گیرد؛ اقتصاد افغانستان در قبل این حمله به چه صورت بوده است، آیا اقتصادی درون زابوده با وارداتی؟

اقتصاد افغانستان قبل از حمله امریکانه تولیدی بود و نه وارداتی، در واقع واردات در حد نیازها و ضرورت کشور بود؛ اما پس از اشغال افغانستان توسط امریکا سیاست مصرف گرایى و تجمل گرایى با هدف وابسته ساختن افغانستان به واردات و خودکفا نشدن این کشور کلید خورد. امریکا به طوری عمل کرد که مردم و دولتمردان افغان درگیر مسائلى شدند که اولویت نداشت. در حالی که باید اولویت احیا کردن اقتصاد، بازسازی و نوسازی کشور می بود اما هیچ یک از اینها صورت نگرفت و افغانستان کشوری ناامن، مصرفی، وابسته و در واقع واردکننده کالاهاى خارجی باقی ماند.

امریکا برای تبدیل افغانستان به یک کشور وارداتی بیشتر چه تولیداتی را متوقف یا محدود کرد؟

در گذشته افغانستان در صادرات پنبه یکی از کشورهای مهم منطقه بود؛ حتی در صنعت فرش و قالی بافی هم شهرت خوبی در منطقه و جهان داشت. اما در زمان حضور امریکایی ها این صنایع از رونق باز ماند و به طور کامل منهدم شد. در حالی که پول های زیادی را از افغانستان به جیب معافی ها سرازیر کردند، اما هیچ تحرک اقتصادی در افغانستان صورت نگرفت. پول هایی که از طرف جامعه جهانی برای کمک به مردم افغانستان در راستای تولیدی ساختن اقتصاد فرستاده می شد، توسط شرکت هایی که روابط نزدیکی با امریکا داشتند، غارت می شد. افغانستان در ۲۰ سال گذشته در مقاطع مختلف شاهد رکودهای اقتصادی گوناگونی بوده است. در گذشته با افزایش نرخ ارزهای خارجی ارزش پول افغانی روز به روز کمتری شد؛ امروزه با وجود اینکه سرمایه های ما از طرف امریکا مسدود شده و تحریم هستیم، توانسته ایم ارزش پول افغانی را در برابر ارزهای خارجی حفظ کنیم.

در صحبت هایتان به پول هایی اشاره کردید که به شرکت های امریکایی تریق می شد، در چه حوزه هایی این پول ها توسط شرکت های خارجی یا قاصدان داخلی غارت می شد؟

حوزه های امنیتی برای امریکایی ها اولویت اول را داشت؛ زیرا طی ۲۰ سال ناامنی که با وجود نیروهای امریکایی ناتو در خاک افغانستان بود، هیچ گاه نتوانستند امنیت را در افغانستان تأمین کنند. مردم افغانستان امریکایی ها را اشغالگرمی دیدند و حکومت دست نشانده آنان را هم تأیید نمی کردند. به خاطر همین بود که مردم با طالبان همکاری کردند که این همکاری به پیروزی طالبان منجر گردید. شرکت های امنیتی زیادی هم مثل بلک واتر (blackwater) سوابقی در عراق و دیگر کشورها داشتند، در شکنجه های ملت افغان حضور داشتند. افغانستان در وضعیتی بود که این پول ها مشکلات امنیتی افغانستان را نمی توانست حل بکند. حوزه های دیگری هم مثل تأمین مواد سوختی و غذایی هم طی ۲۰ سال گذشته برای افغانستان مطرح است، زیرا در هنگام جنگی که درون افغانستان بود در این دو حوزه بیشترین غارت صورت گرفت که متأسفانه کارگزاران داخلی در انتقال و غارت دست داشتند.

تحلیل شما از فساد در افغانستان به چه صورت است؟ یعنی این فساد به صورت تعمدي از سوی امریکا بود یا کنترل کردن آن از دست امریکاهم خارج بود؟

امریکا در ترویج فساد در افغانستان نقش بسیاری داشته؛ مثلاً در دوره حکومت قبلی یکی